

Dj 112
2915

УСТАВЪ

ОБЩЕСТВА ЛЮБИТЕЛЕЙ

АРМЯНСКОЙ СЛОВЕСНОСТИ

ՎԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ՓՐԱՍԷՐՆԵՐԻ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

БАКУ

Типографія газеты „Баку“

1915.

~~№ 112~~
~~2915~~

УСТАВЪ

ОБЩЕСТВА ЛЮБИТЕЛЕЙ

АРМЯНСКОЙ СЛОВЕСНОСТИ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԳՐԱՍԷՐՆԵՐԻ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

БАКУ

Типография газеты „Баку“

1915.

Опредѣленіемъ Бакинскаго Губернскаго по
дѣламъ объ обществахъ и союзахъ Присутствія 29
мая 1914 года за № 14 внесено въ реестръ об-
ществъ подь № 87

за Бакинскаго Градоначальника вр. и. об.
Помощника Градоначальника **Е. Уманцевъ.**

УСТАВЪ

ОБЩЕСТВА ЛЮБИТЕЛЕЙ

АРМЯНСКОЙ СЛОВЕСНОСТИ

І. Цѣль и права Общества

§ 1. Общество любителей армянской сло-
весности учреждается въ городѣ Баку съ цѣлью со-
дѣйствовать процвѣтанію армянской литературы,
а также умственному, нравственному, художествен-
ному развитію писателей-армянъ и улучшенію ихъ
матеріальнаго положенія.

§ 2 Кругъ дѣятельности Общества ограни-
чивается предѣлами Кавказскаго края.

§ 3. Въ видахъ достиженія означенной цѣли,
Общество имѣетъ право:

а) издавать на армянскомъ языкѣ оригиналь-
ныя и переводныя литературныя произведенія, а
также сборники и періодическій органъ;

б) назначать преміи для лучшихъ оригиналь-
ныхъ и переводныхъ литературныхъ произведеній
на армянскомъ языкѣ.

Ընկերութիւնների եւ միութիւնների գործերի Բազուի նահանգական Ասեանի 1914 թ. մայիսի 29-ի № 14 որոշումը՝ մտնում է ընկերութիւնների ցանկը 87 նամարով:

Բազուի Քաղաքապետի փոխարէն՝ Գաղափապետի օգնականի ժամանակաւոր պաշտօնակատ Ե. Աւանցեւի:

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Հ Ա Յ Գ Ր Ս Ա Ն Ե Ր Ն Ե Ր Ի

Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

1. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԿԱՏԱԿՐ ԵՒ ԻՐԱՆՈՒՆԳՆԵՐԸ

§ 1. Բազուում հիմնուում է Հայ Գրասէրների ընկերութիւն՝ հայ գրականութեան ծաղկման և հայ գրողների բարոյական, մտաւոր և զեղարուեստական զարգացման ու նրանց նիւթական վիճակի բարուղման նպատակու նպատակով:

§ 2. Ընկերութեան գործունէութեան շրջանը կազմում է Կովկասը:

§ 3. Վերոյիշեալ նպատակն իրագործելու համար Ընկերութիւնն իրաւունք ունի.

ա. հրատարակել հայերէն ինքնուրոյն ու թարգմանական գրական երկեր և ժողովածուներ ու պարբերական թերթ.

բ. մրցանակներ նշանակել հայերէն լաւագոյն ինքնուրոյն ու թարգմանական գրական երկերի համար.

գ. կազմակերպել հայերէն դասախօսութիւն-

в) устраивать публичные лекціи и собесѣдованія на армянскомъ языкѣ по литературнымъ, научнымъ и художественнымъ вопросамъ, а также концерты, спектакли и литературно-музыкально-танцевальные вечера;

г) учреждать стипендіи въ учебныхъ заведеніяхъ для дѣтей писателей-армянъ и для начинающихъ писателей-армянъ;

д) выдавать ссуды, пособія и пенсіи нуждающимся писателямъ армянамъ и ихъ семействамъ, а также писателямъ, не имѣющимъ возможности издавать безъ посторонней помощи свои литературныя, оригинальныя или переводныя, произведенія на армянскомъ языкѣ,

и е) пріобрѣтать и отчуждать, а равно брать и отдавать въ аренду и подъ залогъ движимое и недвижимое имущество, и въ томъ числѣ авторское право на литературныя произведенія, заключать договоры и сдѣлки, защищать свои интересы въ судѣ черезъ уполномоченныхъ, назначаемыхъ по постановленію Общаго Собранія или Совѣта, и вообще пользоваться всѣми правами, предоставленными юридическимъ лицамъ.

§ 4. Учредители Общества: окончившій курсъ ИМПЕРАТОРСКАГО Московскаго Университета, предсѣдатель Бакинской Городской училищной комисіи Іоаннесъ Никитичъ Іоаннисянъ (Баку, Балаханская, 103); присяжный повѣренный Тигранъ Нерсесовичъ Іоаннисянъ (Баку, улица Гоголя, 26); горный инженеръ, коллежскій совѣтникъ Аствацатуръ Георгіевичъ Вачьянъ (Баку, Романовскій проспектъ, 11); жена лекаря Екатерина Беглярвна

ներ ու գրոյցներ գրական, գիտական ու գեղարուեստական հարցերի մասին և նուազահանգէսներ, ներկայացումներ, պարերեկոյթներ ու գրական-երաժշտական երեկոյթներ,

դ. դպրոցական թոշակներ հիմնել հայ գրողների գաւակների և սկնտակ հայ գրողների համար.

ե. պարտք, նպաստ ու թոշակ տալ կարիքաւոր հայ գրողներին ու նրանց ընտանիքներին և այն հեղինակներին, որոնք հնար չունեն առանց կողմնակի օժանդակութեան հրատարակել իրանց հայերէն՝ ինքնուրոյն կամ թարգմանական՝ գրական երկերը,

և գ. ձեռք բերել ու գիջել ի սեփականութիւն, վերցնել ու տալ կապալով և ի գրաւ՝ շարժական ու անշարժ կայքեր և, ի միջի այլոց, գրական երկերի հեղինակային իրաւունք, պայմաններ կապել, պաշտպանել դատարաններում իր շահերը ընդհանուր ժողովի կամ խորհրդի որոշմամբ նշանակուած լիազօրների միջոցով և առհասարակ օգտուել իրատարանական մարմիններին յատկացուած բոլոր իրաւունքներից:

§ 4. Ընկերութեան հիմնադիրներն են՝ Յովհաննէս Յովհաննիսեան, Տիգրան Յովհաննիսեան, Աստուածատուր Վաչեան, Կատարինէ Բահաթուր, Երուանդ Թադիանոսեան, Սառա Սաղեան և Մխիթար Տէր-Անդրէասեան:

II. ԸՆԿԵՐՈՒՅԵԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

§ 5. Ընկերութեան միջոցները կազմում են՝ ա. անդամավճարները.

բ. ընկերութեան կազմակերպած ներկայա-

Багатуръ (Баку, Балаханская, уголь Станиславской, домъ Аваннесбекова); завѣдующій водоснабженіемъ Совѣта Съѣзда Бакинскихъ Нефтепромышленниковъ дворянинъ Ервандъ Фадеевичъ Тагіаносянъ (Баку, улица Гоголя, 11); жена лекаря Сарра Моисеевна Сагіянъ (Баку, улица Гоголя, 6) и инженеръ технологъ Мхитаръ Яковлевичъ Теръ-Андреасянцъ (Баку, Бондарная, 8).

II. Средства Общества

§ 5. Средства Общества состоятъ:

- а) изъ взносовъ его членовъ;
- б) изъ сборовъ со спектаклей, концертовъ, вечеровъ и лекцій, устраиваемыхъ Обществомъ;
- в) изъ процентовъ съ капиталовъ Общества и изъ доходовъ съ его имущества и изданій
- и г) изъ случайныхъ въ пользу Общества поступленій, какъ-то: пожертвованія, отказы по завѣщанію и т. п.

§ 6. Капиталы и прочее имущество Общества хранятся по усмотрѣнію и подъ отвѣтственностью Совѣта, согласно инструкціи, выработанной Общимъ Собраніемъ.

III. Составъ Общества

§ 7. Общество состоитъ изъ неограниченнаго числа лицъ обоого пола, безъ различія званій и состояній.

ПРИМѢЧАНІЕ. Членами Общества не могутъ быть: а) несовершеннолѣтніе, за исключеніемъ имѣющихъ класные чины; б) учащіеся въ учебныхъ заведеніяхъ; в) состоящіе на дѣйствительной службѣ нижніе воинскіе чины и юнкера и г) подвергшіеся ограниченію въ правахъ по суду.

ցումների, նուազահանդէսների, երեկոյթների ու դասախօսութիւնների մուտքը.

դ. ընկերութեան գումարների տոկոսները և գոյքերի ու հրատարակութիւնների եկամուտները և

դ. ընկերութեան ստացած պատահական մուտքերը, օրինակ՝ նուէրներ, կտակներ և այլն:

§ 6. Ընկերութեան գումարները և ֆնացեալ գոյքը պահուում են խորհրդի հայեցողութեամբ և պատասխանատուութեամբ, ընդհանուր ժողովի մշակած կանոնների համաձայն:

III Ընկերութեան կազմը

§ 7. Ընկերութիւնն ունի անսահման թըւով անդամներ՝ առանց սեռի, կոչման և դասի խտրութեան:

Փակօրութիւն.—Ընկերութեան անդամ չեն կարող ինել՝

ա. անչափահասներ, բացի աստիճանաւորներից. բ. դպրոցականներ. գ. իսկական ծառայութեան մէջ գտնուող ստորին զինուորականներ և իւնկէրներ և դ. դատավճռով իրաւունքների սահմանափակման ենթարկուած անձինք:

§ 8. Ընկերութիւնն ունի երեք տեսակ անդամներ՝ պատուաւոր, մշտական և իսկական:

§ 9. Ընդհանուր ժողովը պատուաւոր անդամ է ընտրում այն գրողներին, որոնք աչքի են ընկնում իրանց տաղանդով կամ վստասակաւոր գործունէութեամբ:

§ 10. Ընդհանուր ժողովը մշտական անդամ է ընտրում այն անձանց, որոնք միանուազ անուուազն հարիւր բուրլի են նուիրում ընկերու-

§ 8. Члены общества дѣлятся на почетныхъ, пожизненныхъ и дѣйствительныхъ.

§. 9. Въ почетные члены избираются Общимъ Собраніемъ выдающіеся по таланту или заслугамъ писатели.

§ 10. Въ пожизненные члены избираются Общимъ Собраніемъ лица, пожертвовавшія Обществу единовременно не менѣе ста рублей, а также лица, которыя своею дѣятельностью содѣйствуютъ осуществленію цѣлей Общества.

ПРИМѢЧАНІЕ. Основатели Общества считаются его пожизненными членами.

§ 11. Въ дѣйствительные члены избираются Общимъ Собраніемъ лица, изъявившія желаніе вносить въ пользу Общества не менѣе пяти рублей ежегодно.

ПРИМѢЧАНІЕ. Дѣйствительный членъ Общества, не внесшій членскаго взноса въ теченіе перваго полугодія, считается выбывшимъ изъ Общества.

§ 12. Членъ Общества, дѣятельность котораго не соотвѣтствуетъ интересамъ или достоинству Общества, можетъ быть исключенъ изъ состава Общества по постановленію Общаго Собранія.

§ 13. Членскіе взносы вносятся въ кассу Общества подъ квитанцію, на которой должны быть подписи предсѣдателя и кассира Совѣта или лицъ, исправляющихъ ихъ обязанности.

IV. Управление дѣлами Общества

§ 14. Дѣлами Общества управляютъ и завѣдываютъ Общій Собранія и Совѣтъ.

թեան օգտին, և այն գործիչներին, որոնք նպատուամ են ընկերութեան նպատակների իրագործման:

Ծանօթութիւն.—Ընկերութեան հիմնադիրները համարուում են ընկերութեան մեծական անդամ:

§ 11. Ընդհանուր ժողովը իսկական անդամ է ընտրուած այն անձանց, որոնք ցանկութիւն են յայտնուած տալ ընկերութեան օգտին տարեկան առնուազն հինգ բուրլի:

Ծանօթութիւն.—Ընկերութեան այն իսկական անդամը, որ առաջին կիսամեակի ընթացքում չի վճարել իր անդամատուբը, ընկերութեան անդամութիւնից հրաժարուած է համարուում:

§ 12. Ընդհանուր ժողովը կարող է հեռացնել ընկերութեան կազմից այն անդամներին, որոնց գործունէութիւնը չի համապատասխանում ընկերութեան շահերին կամ պատուին:

§ 13. Անդամատուբը վճարելիս անդամները ստանում են անդորրագիր, որի վրայ պիտի լինեն խորհրդի նախագահի և գանձապահի կամ նրանց պաշտօնակատարների ստորագրութիւնները:

IV. Ընկերութեան գործերի կառավարումը

§ 14. Ընկերութեան գործերը կառավարուում ու վարուած են ընդհանուր ժողովները և խորհուրդը:

Ա. Ընդհանուր ժողովներ

§ 15. Ընդհանուր ժողովների գրադմունքի առարկաներն են.

ա. Ընդհանուր ժողովի նախագահի ու քարտուղարի և ընկերութեան, խորհրդի ու յանձնաժողովների անդամների ընտրութիւն.

А. Общія Собранія

§ 15. Общія Собранія имѣють предметомъ своихъ занятій:

а) избраніе предѣдателя и секретаря Общаго Собранія и членовъ Общества, Совѣта и Комиссій;

б) разсмотрѣніе и утвержденіе смѣтъ, отчетовъ, докладовъ, а равно правилъ и инструкцій по различнымъ частямъ управленія;

в) постановленія объ изданіи періодическаго органа, объ учрежденіи стипендій, о приобрѣтеніи, отчужденіи или закладѣ недвижимыхъ имуществъ, а равно объ исключеніи членовъ Общества

и г) разрѣшеніе вопросовъ объ измѣненіи или исполненіи Устава и о закрытіи Общества.

ПРИМѢЧАНІЕ 1. О днѣ, часѣ, мѣстѣ и предметахъ занятій всѣхъ общихъ собраній Совѣтъ обязанъ заблаговременно уведомлять начальника мѣстной полиціи и членовъ Общества.

ПРИМѢЧАНІЕ 2. Къ обсужденію въ общихъ собраніяхъ допускаются лишь предметы, относящіеся къ опредѣленной Уставомъ дѣятельности Общества.

§ 16. Общія собранія бываютъ обыкновенныя и чрезвычайныя.

Обыкновенныя общія собранія созываются Предѣдателемъ Совѣта разъ въ годъ, въ январѣ мѣсяцѣ, а чрезвычайныя собранія могутъ быть созываемы предѣдателемъ Совѣта во всякое время для разрѣшенія вопросовъ, не терпящихъ отлагательства, какъ по инициативѣ Совѣта, такъ и по требованію ревизіонной комиссіи или по заявленію не менѣе 20 членовъ Общества.

ПРИМѢЧАНІЕ. Выборы членовъ Совѣта и ревизіонной комиссіи и утвержденіе смѣты и отчетовъ происхо-

բ. նախահաշիւների, հաշիւների, զեկուցում-
ների և նմանապէս վարչական գանազան ճիւ-
ղերի համար մշակուած հրահանգների ու կանոն-
ների քննութիւն ու հաստատութիւն.

գ. որոշումներ՝ պարբերական թերթ հրա-
տարակելու, թոշակներ հիմնելու, անշարժ կայ-
քեր ձեռք բերելու, ուրիշներին զիջելու կամ
զրաւ վերցնելու կամ զնելու և նմանապէս ըն-
կերութեան անդամներին հեռացնելու մասին.

և դ. ընկերութեան փակման և կանոնա-
դրութեան փոփոխման կամ լրացման վերաբե-
րեալ հարցերի լուծումն:

1 Ծանօթութիւն. — Բոլոր ընդհանուր ժողովների
օրուայ, ժամի, տեղի եւ զբաղմունքի առարկաների մասին
Խորհուրդը պարտաւոր է նախօրօք տեղեկացնել տեղական ու-
սիկանութեան պետին եւ ընկերութեան անդամներին:

2 Ծանօթութիւն. — Ընդհանուր ժողովներում քննու-
թեան կարող են ենթարկուել միմիայն այնպիսի հարցեր, որոնք
կապ ունեն ընկերութեան կանոնադրման գործունէութեան
նէս:

§ 16. Ընդհանուր ժողովները լինում են տա-
րեկան և արտակարգ:

Տարեկան ընդհանուր ժողովները գումար-
րուում են Խորհրդի նախագահի հրաւէրով
տարին մի անգամ, յունվար ամսին, իսկ արտա-
կարգ ժողովներ Խորհրդի նախագահը կարող է
գումարել ամեն ժամանակ անյետաձգելի հարցեր
լուծելու համար թէ Խորհրդի նախաձեռնութեամբ
և թէ վերաստուղիչ յանձնաժողովի կամ ընկե-
րութեան առնուազն քսան անդամի պահանջով:

Ծանօթութիւն. — Խորհրդի եւ վերասուղիչ յանձնա-
ժողովի անդամների ընտրութիւնները եւ նախահաշուի ու հա-
շուի հաստատման կատարումն են սարեկան ընդհանուր ժողով-
ներում եւ միմիայն բացառիկ դէպքերում՝ արտակարգ ժո-
ղովներում:

§ 17. Ընդհանուր ժողովը, լինի տարեկան

дять въ обыкновенныхъ Общихъ Собраніяхъ и лишь въ исключительныхъ случаяхъ въ чрезвычайныхъ Собраніяхъ.

§ 17. Общее Собрание, какъ обыкновенное такъ и чрезвычайное, считается состоявшимся, когда въ немъ присутствуетъ не менѣе $1/3$ всѣхъ членовъ Общества, находящихся въ городѣ Баку.

При неявкѣ означеннаго числа членовъ, собраніе объявляется несостоявшимся, и для разсмотрѣнія тѣхъ же вопросовъ созывается, не ранѣе, чѣмъ черезъ семь дней, новое Общее Собрание которое считается состоявшимся при всякомъ числѣ явившихся членовъ, о чемъ члены Общества предупреждаются въ извѣщеніяхъ или объявленіяхъ о созывѣ Собранія.

§ 18. Въ Общемъ Собраніи председательствуютъ одинъ изъ членовъ Общества, не принадлежащихъ къ составу Совѣта или ревизіонной комиссіи, по особому каждый разъ избранію, производимому при самомъ открытіи Общаго Собранія; открываетъ же Общее Собрание Предсѣдатель Совѣта.

ПРИМѢЧАНІЕ. По избраніи Предсѣдателя Общее Собрание избираетъ секретаря Собранія изъ числа членовъ Общества, не принадлежащихъ къ составу Совѣта или ревизіонной комиссіи.

§ 19. Дѣла въ Общихъ Собраніяхъ рѣшаются простымъ большинствомъ голосовъ присутствующихъ членовъ, за исключеніемъ вопросовъ: о приобрѣтеніи, отчужденіи и закладѣ недвижимаго имущества, о выборѣ почетныхъ членовъ, объ исключеніи членовъ изъ состава Общества, объ измѣненіи и дополненіи Устава и о закрытіи Общества и ликвидаціи его имущества, для разрѣшенія какихъ-либо вопросовъ требуется большинство $2/3$ голосовъ.

թէ արտակարգ, կայացած է համարուում, եթէ ներկայ է Բագուում գտնուող բոլոր անդամների տոնուազն $\frac{1}{3}$ մասը:

Եթէ այդ թուով անդամներ ներկայ չը լինեն, ժողովը յայտարարուում է չը կայացած, և նոյն հարցերի լուծման համար գումարուում է, ոչ վաղ քան մի շաբաթ անց, նոր ընդհանուր ժողով, որ կայացած է համարուում անկախ ներկայ անդամների թուից, որի մասին ընկերութեան անդամները պիտի նախազգուշացուեն ժողովահրաւէր ծանուցագրերով կամ յայտարարութիւններով:

§ 18. Ընդհանուր ժողովը բանում է Խորհրդի նախագահը, իսկ այնուհետև նախագահում է Խորհրդի և վերաստուգիչ Յանձնաժողովի կազմին չը պատկանող անդամներից մէկը ժողովի ընտրութեամբ, որ կատարուում է՝ ժողովը բացուելուց անմիջապէս յետոյ:

Ծանօթութիւն.— Նախագահն ընտրելուց յետոյ ընդհանուր ժողովը ընտրում է ժողովի քարտուղար ընկերութեան այն անդամներից, որոնք չեն պահանում Խորհրդի կամ վերաստուգիչ Յանձնաժողովի կազմին:

§ 19. Ընդհանուր ժողովում հարցերը լուծուում են ներկայ եղող անդամների ձայների հասարակ մեծամասնութեամբ, բացի հետևեալ հարցերից, որոնց լուծման համար անհրաժեշտ է ձայների $\frac{2}{3}$ մեծամասնութիւն, — անշարժ կայքերի սեփականացումն, սեփականազիջումն և զբաւ, պատուաւոր անդամների ընտրութիւն, անդամների հեռացումն, կանոնադրութեան փոփոխումն ու լրացումն և ընկերութեան փակումն ու նրա գոյքի լիքվիղացիւ:

1 Ծանօթութիւն. — Ընկերութեան փակման ու նրա գոյքի լիքվիղացիայի հարցը լուծելու համար անհրաժեշտ է,

ПРИМЪЧАНІЕ 1. Для разрѣшенія вопроса о закрытіи Общества и ликвидаціи его имущества необходимо присутствіе въ Общемъ Собраніи 2/3 всѣхъ проживающихъ въ городѣ Баку членовъ Общества.

ПРИМЪЧАНІЕ 2. Голосованіе въ Общихъ Собраніяхъ производится закрытою или открытою баллотировкою, по усмотрѣнію председателя, но при выборахъ членовъ Совѣта, а также во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда за закрытую баллотировку выскажется не мѣнѣе 1/5 участвующихъ въ Собраніи членовъ, закрытая баллотировка обязательна.

Б. Совѣтъ

§ 20. Для ближайшаго завѣдыванія всѣми дѣлами Общества и для исполнительныхъ по нимъ дѣйствій, Общее Собраніе избираетъ изъ числа членовъ Общества Совѣтъ, состоящій изъ семи членовъ и трехъ кандидатовъ къ нимъ.

ПРИМЪЧАНІЕ. Совѣтъ находится въ городѣ Баку.

§ 21. Члены Совѣта избираются на три года, а кандидаты на одинъ годъ.

ПРИМЪЧАНІЕ 1. Во избѣжаніе одновременнаго выбытія членовъ Совѣта, ежегодно выбываетъ 2 или 3 члена (2, 2 и 3), при чемъ въ первые два года по учрежденіи Общества по жребію, а затѣмъ по старшинству избранія.

ПРИМЪЧАНІЕ 2. Кандидаты замѣняютъ членовъ Совѣта до ближайшаго обыкновеннаго Собранія въ случаяхъ продолжительнаго отсутствія послѣднихъ изъ города Баку, болѣзни или смерти ихъ и досрочнаго выбытія изъ состава Совѣта.

§ 22. Совѣтъ избираетъ изъ своей среды председателя, вице-председателя, секретаря и казначея.

ПРИМЪЧАНІЕ 1. Вице-председатель заступаетъ мѣсто председателя во всѣхъ случаяхъ его отсутствія.

ПРИМЪЧАНІЕ 2. Обязанности секретаря и казначея опредѣляются инструкціею, выработанною Совѣтомъ и утвержденною Общимъ Собраніемъ.

որ ընդհանուր ժողովին ներկայ լինեն ընկերութեան բոլոր բազուարեակ անդամների $\frac{2}{3}$ մասը:

2 Ծանօթութիւն. — Ընդհանուր ժողովներում ձայնատուութիւնը կատարուում է գաղտնի կամ բաց, ըստ հայեցողութեան նախագահի. բայց Խորհրդի անդամների ընտրութեան ժամանակ, ինչպէս նաեւ բոլոր այն դէպքերում, երբ այդ պահանջի ժողովին մասնակցող անդամների առնուազն $\frac{1}{3}$ մասը, գաղտնի բուժարկութիւնը պարտադիր է:

Բ. Խորհուրդ

§ 20. Ընկերութեան բոլոր գործերի անմիջական վարման և նրանց վերաբերեալ կատարողական գործողութիւնների համար՝ ընդհանուր ժողովը ընտրում է ընկերութեան անդամներից մի խորհուրդ, բաղկացած եօթ անդամից և երեք փոխանգամից:

Ծանօթութիւն. — Խորհուրդը զտնուում է Բազում:

§ 21. Խորհրդի անդամները ընտրուում են երեք տարով, իսկ փոխանգամները մի տարով:

1 Ծանօթութիւն. — Որպէսզի Խորհրդի բոլոր անդամներ միասին չը փոխուեն, յաւանաչյալ տարի նշտանում են 2 կամ 3 անգամ (2, 2 եւ 3), ընկերութեան հիմնադրութեան հետեւող առաջին երկու տարիները վիճակով, իսկ այնուհետեւ ըստ ընտրական աւագութեան:

2 Ծանօթութիւն. Փոխանգամները փոխարինում են Խորհրդի անդամներին մինչեւ առաջիկայ տարեկան ընդհանուր ժողովը նրանց երկարատեւ բացակայութեան, հիւանդութեան, նրաժամանակ կամ մահուան դէպքում:

§ 22. Խորհուրդը իր միջից ընտրում է՝ նախագահ, փոխնախագահ, քարտուղար և գանձապահ:

1 Ծանօթութիւն. — Փոխնախագահը փոխարինում է նախագահին նրա բացակայութեան բոլոր դէպքերում:

2 Ծանօթութիւն. — Քարտուղարի եւ գանձապահի պարտականութիւնները որոշելու համար Խորհուրդը մեակում է եւ ընդհանուր ժողովը հաստատում է յատուկ նրանանց:

§ 23. Խորհրդի իրաւունքներն ու պարտականութիւններն են.

§ 23. Къ правамъ и обязанностямъ Совѣта относятся:

а) завѣдываніе, подъ отвѣтственностью и отчетностью передъ Общимъ Собраніемъ, всѣмъ имуществомъ и всѣми дѣлами Общества;

б) исполненіе постановленій Общаго Собранія;

в) веденіе инвентаря, приходо-расходныхъ книгъ и отчетности по имуществамъ, дѣламъ и суммамъ Общества, равно какъ и списка членовъ Общества;

г) назначеніе и выдача пособій, пенсій, стипендій и сеудъ

и д) представленіе Общему Собранію ежегоднаго отчета о составѣ и дѣятельности Общества, а равно о положеніи его кассы и дѣль.

ПРИМѢЧАНІЕ 1. Отчетъ и смѣта заблаговременно печатаются и не позже, чѣмъ за недѣлю до обыкновеннаго собранія, рассылаются членамъ общества; по утвержденіи же отчета Общимъ Собраніемъ, онъ представляется въ двухъ экземплярахъ, на русскомъ языкѣ, Бакинскому Градоначальнику.

ПРИМѢЧАНІЕ 2. За цѣлость суммъ и имущества Общества отвѣчаютъ всѣ члены Совѣта, исключая случаевъ, когда растрата таковыхъ произведена однимъ изъ членовъ безъ вѣдома другихъ.

§ 24. Засѣданіе совѣта считается состоявшимся, если въ немъ присутствуетъ не менѣе четырехъ членовъ.

Въ случаѣ отсутствія предсѣдателя и вице-предсѣдателя избирается предсѣдательствующій для даннаго засѣданія.

Засѣданія Совѣта бывають не менѣе одного раза въ мѣсяцъ. На засѣданія Совѣта, съ правомъ совѣщательнаго голоса, могутъ быть приглашаемы

ա. վարել ու կառավարել ընկերութեան բոլոր գործերն ու գոյքերը՝ պատասխանատու և հաշուետու լինելով ընդհանուր ժողովի առաջ.

բ. կատարել ընդհանուր ժողովների որոշումները.

գ. պահել ընկերութեան ինվէնտարը, ելումտից մատեանները, գոյքի, գործերի ու գումարների հաշիւը և անդամների ցուցակը.

դ. նշանակել և տալ նպաստ, կենսաթոշակ, դպրոցաթոշակ ու պարտք և

ե. իւրաքանչիւր տարի հաշիւ ներկայացնել ընդհանուր ժողովին ընկերութեան կազմի ու գործունէութեան և նրա գործերի ու դրամարկի վիճակի մասին:

1 Ծափօրութիւն.— Զաւիւն ու նախահաշիւը պիտի նախօրօք սպազուեն եւ ոչ ուշ, քան տարեկան ժողովից մի շաբաթ առաջ, ուղարկուեն բնկերութեան անդամներին, իսկ երբ հաշիւը հաստատուի բնկանուր ժողովից, նրա երկու օրինակը, ոռւտերէն լեզուով, պիտի ներկայացուի Բագուի Քաղաքապետին:

2 Ծափօրութիւն. — Բնկերութեան գումարների եւ գոյքի անվարութեան համար պատասխանատու են խորհրդի բոլոր անդամները, բացի այն դէպքից, երբ վասնումը կատարել է անդամներից մէկը առանց միւսների գիտութեան:

§ 24. Խորհրդի նիստը կայացած է համարուում, եթէ ներկայ են առնուազն չորս անդամ:

Նախագահի և փոխնախագահի բացակայութեան դէպքում՝ նիստին մասնակցողները իրանց միջից ընտրում են մի նախագահող:

Խորհրդի նիստերը լինում են առնուազն ամիսը մի անգամ:

Խորհրդի նիստին կարող են հրաւիրուել, խորհրդակցական ձայնի իրաւունքով, ընկերութեան այնպիսի անդամներ, որոնք խորհրդի կազմին չեն պատկանում, ինչպէս նաև այնպիսի

члены Общества, не принадлежащіе къ составу Совѣта, также и постороннія лица, свѣдущія въ вопросахъ, подлежащихъ обсужденію Совѣта.

Еъ случаѣ равенства голосовъ, мнѣніе предсѣдательствующаго даетъ перевѣсъ.

§ 25. Предсѣдатель Совѣта созываетъ Общія Собранія и засѣданія Совѣта, руководитъ совѣщаніями Совѣта, а также и Общимъ Собраніемъ до выбора предсѣдательствующаго послѣдняго, наблюдаетъ за точнымъ исполненіемъ сего устава, сносится отъ имени Общества съ разными учрежденіями и лицами и хранитъ печать Общества съ надписью: „Печать Общества любителей армянской словесности“.

ПРИМѢЧАНІЕ. Въ случаяхъ, не терпящихъ отлагательства, Предсѣдатель можетъ своею властью сдѣлать распоряженіе о выдачѣ ссуды или пособія въ суммѣ не болѣе ста рублей, при чемъ онъ обязанъ объ этомъ довести до свѣдѣнія Совѣта въ ближайшемъ засѣданіи и отвѣчать личными средствами, если Совѣтъ признаетъ его распоряженіе противорѣчащимъ Уставу.

V. Комиссіи

§ 26. Для освѣдѣтельствванія и провѣрки имущества, дѣлъ и счетовъ Общества, Общія Собранія ежегодно избираютъ ревизіонную комиссію, состоящую изъ трехъ членовъ и двухъ кандидатовъ къ нимъ.

ПРИМѢЧАНІЕ. Порядокъ дѣйствія ревизіонной комиссіи опредѣляется утвержденною Общимъ Собраніемъ инструкціею.

§ 27. Для разсмотрѣнія и оцѣнки литературныхъ произведеній, представляемыхъ на соисканіе премій, и вообще для исполненія отдѣльныхъ порученій или предварительнаго изученія сложныхъ

կողմնակի անձինք, որոնք հմուտ են խորհրդի քննելիք հարցերին:

Չայնքերի հաւասարութեան դէպքում նախագահողի ձայնը գերակշռութիւն է տալիս այն կողմին, որին նա միանում է:

§ 25. Խորհրդի նախագահը հրաւիրում է ընդհանուր ժողովներ ու խորհրդի նիստեր, դեկավարում է խորհրդի նիստերը և ընդհանուր ժողովները մինչև ժողովի նախագահի ընտրութիւնը, հսկում է այս կանոնադրութեան ճշգրիտ կիրառութեանը, ընկերութեան անունից յարաբերութիւն է պահպանում զանազան հաստատութիւնների ու անձերի հետ և պահում է իր մօտ ընկերութեան կնիքը հետեւեալ մակագրութեամբ՝ «Հայ գրասէրների ընկերութեան կնիք»:

Ծանօթութիւն.— Անյեւթազեղի դէպքերում նախագահը կարող է իր իշխանութեամբ սօրինել պարսէ կամ նպաստալ ոչ աւելի, քան հարիւր բուրջի, սակայն նա պարտաւոր է իր այդ կարգադրութիւնը յայտնել խորհրդին առաջիկայ նիստին եւ եթէ նա պատասխանատու է իր անձնական միջոցներով, եթէ խորհուրդը որոշի, թէ նրա կարգադրութիւնը հաստատւում է կանոնադրութեանը:

V. Յանձնաժողովներ

§ 26. Ընկերութեան գոյքը, գործերը և հաշիւները վերաստուգելու համար՝ ընդհանուր ժողովը իւրաքանչիւր տարի ընտրում է մի վերաստուգիչ յանձնաժողով, բաղկացած էրեք անդամից և երկու փոխանդամից:

Ծանօթութիւն.— Վերաստուգիչ յանձնաժողովի գործունէութեան եղանակը որոշուում է ընդհանուր ժողովից հաստատւած հրահանգով:

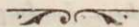
§ 27. Մրցանակ ստանալու նպատակով ներկայացուած գրական երկեր քննելու և գնահատելու և առհասարակ տոանձին յանձնարարու-

вопросовъ, Общія Собранія избираютъ изъ числа членовъ Общества, а также и постороннихъ свѣдущихъ лицъ комиссіи, составъ и кругъ дѣятельности которыхъ опредѣляются Общимъ Собраніемъ.

ПРИМѢЧАНІЕ. По мѣрѣ увеличенія средствъ Общества и развитія его дѣятельности, члены комиссій могутъ быть вознаграждаемы по усмотрѣнію Общаго Собранія.

VI. Закрытіе Общества

§ 28. Если Общество по какимъ-либо обстоятельствамъ прекратить свое существованіе, то все остающіеся капиталы и имущества Общества обращаются на удовлетвореніе культурно-просвѣтительныхъ нуждъ аریانъ, по постановленію Общаго Собранія (§ 19), за исключеніемъ тѣхъ капиталовъ и имуществъ, назначеніе коихъ на случай закрытія Общества предусмотрено самими жертвователями.

թիւններ կատարելու կամ բարդ հարցերի նախնական ուսումնասիրման համար ընդհանուր ժողովները ընտրում են ընկերութեան անդամներից և կողմնակի ձեռնհաս անձերից բազկացած յանձնաժողովներ, որոնց կազմը և զործունէութեան սահմանները որոշում են նոյն ընդհանուր ժողովները:

Ծանօթութիւն.— Երբ ընկերութեան միջոցները աւելանան եւ զործունէութիւնը զարգանայ, ընդհանուր ժողով կարող է վարձատրութիւն նշանակել յանձնաժողովների անկամներին:

VI. Ընկերութեան փակումը

§ 28. Եթէ ընկերութիւնը որևէ պատճառով դադարի գոյութիւն ունենալուց, ընկերութեան բոլոր մնացած գոյքերն ու գումարները պիտի գործադրուեն հայոց կրթական—մշակոյթական կարիքների գոհացման համար, ըստ որոշման ընդհանուր ժողովի (§ 19), բացի այն գումարներից ու գոյքերից, որոնց գործադրութիւնը, ի դէպ ընկերութեան փակման, նախատեսուած կը լինի նուիրատուների կողմից:

